

Det Kongelige Kultur- og Kirkedepartement
Medieavdelingen
Postboks 8030 Dep

0030 Oslo

Brevet blir også sendt elektronisk til asap@kkd.dep.no

Oslo, 25.06.2003

Deres ref.: 2003/1372ME/ME1 CBU:elt

Høring. Utkast til endringer i åndsverkloven m.m. som følge av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/29/EF.

Vi viser til brev av 02.04.2003 fra Departementet om ovennevnte. Saken har vært til behandling i styret for Fond for utøvende kunstnere, som uttaler:

Lov av 14. desember 1956 nr. 4, som hjemler fondets virksomhet, er foreslått endret som en konsekvens av de foreslåtte endringer i åndsverkloven, hvor de utøvende kunstnere gis nye rettigheter. Dette vil føre til lavere inntekter for fondet.

Fond for utøvende kunstnere ser at de foreslåtte endringene i fondslovens § 3 er en nødvendig konsekvens av de utvidede rettighetene utøvende kunstnere nå får, og har derfor ingen innsigelser mot dette.

Lovteksten – Kapittel 5, andre rettigheter.

Hva gjelder åndsverkloven er denne interessant for fondets drift i forhold til bl.a. grenseoppdraging mellom vernede- og ikke-vernede musikkopptak. For fondet er det de nærstående rettighetene i kapittel 5 som er av særlig interesse. Slik det også vil være for norske utøvere.

I denne forbindelse finner fondets styre det rimelig å støtte en uttalelse som vårt styremedlem Liv Bjørgum kom med i møte i Norsk forening for opphavsrett den 5. mai i år. Bjørgum satte spørsmålsteget ved forståeligheten av lovteksten i Kapittel 5, som i stedet for å beskrive den utøvende kunstners rettigheter henviser til *opphavsmannens* rettigheter i §§2 tredje ledd, 3, 6 til 8 o.s.v. Hun ba videre om at paragrafen måtte skrives om og at de utøvende kunstners rettigheter må beskrives utførlig.

Fond for utøvende kunstnere støtter dette forslaget. Som brukere av loven er det merkbart vanskeligere å tilegne seg kunnskap om de utøvende kunstners rettigheter enn hva tilfellet er for opphavsmennenes rettigheter. Dette på grunn av alle henvisningene. Når de utøvende kunstnere gis rettigheter bør rettighetene også være tilgjengelige og *like lett* forståelige som de rettigheter det nå henvises til.

§2 c) Om tilgjengeliggjøring av verket for allmennheten.

Hva er offentlig visning av verket? I paragrafens fjerde ledd eksemplifiseres hva som faller innunder begrepet offentlig fremføring. Dette omfatter bl.a. kringkasting og trådløs/trådbundet overføring til allmennheten, herunder tilgjengeliggjøring på forespørsel. Samtidig presiseres det at tilrådighetsstillelse av utstyr for personlig, interaktivt bruk, som hovedregel ikke vil være å anse som en offentlig fremføring av eventuelle åndsverk og annet vernet materiale som brukeren selv velger å konsultere. Som eksempel nevnes at Internettcafeer ikke vil være å regne som offentlig.

Sammenligner man tilrådighetsstillelse av PC med programvare på en internettkafe med tilrådighetsstillelse av TV på hotellrom, regnes altså sistnevnte sted som offentlig rom, mens førstnevnte sted ikke er å regne som et offentlig rom.

Eller; Dersom man betaler for å bruke et utstyr, men benytter dette til personlig, interaktivt bruk, er det man får fram på skjermen ikke å regne som offentlig framføring. Dette kan vi til en viss grad ha forståelse for. Men hva hvis man benytter et TV på et hotellrom til personlig, interaktivt bruk? Muligheten til å bruke TV til dette er mer og mer vanlig eksempelvis i USA, og vil etter hvert bli å regne som normal bruk av TV også her i landet.

Også ved dagens normale bruk av TV kan det være vanskelig å se forskjellen mellom å søke etter ønsket materiale på en PC eller på et TV. Vi har etter hvert et utall kanaler å velge i, og vi går inn på tekstsider på TV, søker aktivt etter det vi er interessert i før vi tilslutt "laster det ned", dvs velger kanal, program og tidspunkt.

Vi tror den grenseoppdragingen departementet legger opp til, hvor den personlige, interaktive bruken er avgjørende, er vanskelig å forstå for allmennheten.

Historisk sett har vi innarbeidet en tradisjon for hva som er å regne for "privat"- og "offentlig" rom.

En kafe eller en internettkafe er i den tradisjonen å regne som et offentlig rom. Dette mener vi er viktig å holde fast ved.

Men hva da hvis en gjest på en kafe tar fram sin private lap-top eller sin wap-telefon og laster ned musikk. Skal gjesten da være pliktig til å betale vederlag for offentlig fremføring av et verk? Nei, en slik regel ville være umulig å håndheve.

Men hvis gjesten betaler for å benytte kafeens PC i et offentlig tilgjengelig lokale til å gjøre det samme, bør dette etter vår mening være å regne som *offentlig bruk* og dermed også offentlig fremføring.

Grenseoppdragingen bør således, etter vår mening, skje ved tilrådighetsstillelsen av utstyret, og ved at en hvilken som helst gjest kan – ved å betale for å benytte utstyr og lisenser – laste ned et verk i et offentlig rom. (Jfr også bruk av betal-TV på hoteller.) Dette vil også være mulig å håndheve, ved at den som stiller utstyr, lisenser og programvare til rådighet blir den vederlagspliktige.

Vennlig hilsen
Fond for utøvende kunstnere

Bjørg Eriksen